

GMO – OTÁZKY A ODPOVĚDI

- **Co je to geneticky modifikovaný organismus (GMO)?**

Za GMO je považován organismus, s výjimkou lidských bytostí, jehož dědičná informace uložená v DNA byla změněna pomocí technik genového inženýrství. Jedná se o techniky odlišné od klasického šlechtění. Geneticky modifikovány mohou být rostliny, zvířata, mikroorganismy. Běžný spotřebitel se v současné době může nejčastěji setkat s produkty z GMO rostlinného původu.

- **Jaký je současný rozsah pěstování geneticky modifikovaných plodin ve světě a v Evropské unii?**

Celosvětově se GM plodiny pěstují celkem na cca 114 mil. ha orné půdy. K předním světovým pěstitelům GM plodin patří USA, Argentina, Brazílie, Kanada, Indie a Čína. Ze zemí EU se GM plodiny nejvíce pěstují ve Španělsku, České republice, Portugalsku, Německu, Slovensku, Rumunsku a Polsku.

- **Které geneticky modifikované plodiny se nejčastěji pěstují?**

Ke komerčnímu pěstování je na území EU povolena pouze GM kukuřice. Ve světě jsou nejvíce pěstovány GM odrůdy sóji, kukuřice, bavlníku a řepky. Další plodiny, jejichž GM odrůdy se ve světě pěstují na produkčních plochách, jsou rýže, cukrovka, brambory, rajčata, papája a dýně.

- **Co jsou to geneticky modifikované potraviny a krmiva?**

V současné době se GMO uplatňují v široké škále aplikací, zejména pak jako geneticky modifikované potraviny a krmiva. GM potraviny a krmiva jsou takové, které obsahují GMO, sestávají z nich nebo jsou z GMO vyrobeny. Na trh Evropské unie je povoleno uvádět pro krmné a potravinářské účely produkty z těchto GM plodin: kukuřice, sója, řepka, bavlník. Nejdostupnější jsou výrobky z GM sóji a kukuřice.

- **Mohu si zakoupit masné nebo mléčné výrobky získané z geneticky modifikovaných zvířat?**

V současné době není v Evropské unii povolena produkce GMO živočišného původu (ryby, prasata, drůbež aj. hospodářská zvířata) pro potravinářské účely.

- **Je maso a mléko získané od zvířat krmených geneticky modifikovaným krmivem bezpečné?**

Ano. Krmiva určená pro výživu hospodářských zvířat v současné době mohou obsahovat složky získané z GM plodin (nejčastěji GM sója a kukuřice) či GM mikroorganismů (biomasa z GM kvasinek či bakterií). Maso a mléko získané od zvířat krmených

GM krmivny se neliší od produktů získaných od hospodářských zvířat krmených „klasickými“ krmivny, jsou zcela bezpečné. Na takovéto produkty se nevztahují pravidla pro označování.

- **Co když nechci kupovat potraviny vyrobené z GMO? – Pravidla pro označování.**

Evropská legislativa vyžaduje označování potravin, které jsou vyrobeny, obsahují či sestávají z GMO. Takové potraviny musí být na obalu zřetelně označeny nápisem „geneticky modifikovaný organismus“, popř. konkrétně „geneticky modifikovaná kukuřice, sója“ apod., a zároveň je označení doplněno tzv. jednoznačným identifikačním kódem, který přesně určuje, jaká modifikace byla v rámci šlechtění u rostliny použita. Takováto informace na etiketě výrobku poskytuje spotřebiteli svobodnou volbu a možnost rozhodování při výběru potravin, které konzumuje.

- **Jakým způsobem je zajištěna bezpečnost nově uváděných geneticky modifikovaných potravin a krmiv na společný trh Evropské unie?**

Cílem všech legislativních opatření, která jsou v současné době v rámci Evropské unie v platnosti, je zabezpečit vysokou ochranu lidí, zvířat a životního prostředí. Při posuzování možných rizik GM potravin a krmiv se vychází mimo jiné také z principu předběžné opatrnosti. Hodnocení rizik provádí Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) ve spolupráci s členskými státy EU. Dosavadní studie, včetně několikaletého využívání GMO v potravinovém řetězci, neprokázaly negativní účinky schválených GMO na lidské zdraví.

- **Kde mohu nalézt další informace vztahující se k problematice GMO?**

Nejdostupnějším a zároveň aktuálním zdrojem informací týkajících se GMO je v současné době internet.

<http://www.mze.cz/> – Ministerstvo zemědělství (položky „Zemědělství“ a „Potravinařství“)

<http://www.env.cz> – Ministerstvo životního prostředí ČR (Životní prostředí – Environmentální rizika – GMO)

<http://www.cizp.cz/> – Česká inspekce životního prostředí – hlavní kontrolní orgán pro nakládání s GMO

<http://www.szpi.gov.cz/> – Státní zemědělská a potravinářská inspekce (kontroluje geneticky modifikované potraviny)

<http://www.bezpecnostpotravin.cz/> – Informační centrum bezpečnosti potravin

<http://www.efsa.eu.int> – Evropský úřad pro bezpečnost potravin (anglicky)

http://europa.eu.int/comm/food/food/biotechnology/index_en.htm – Stránky Evropské komise k bezpečnosti potravin (anglicky)

<http://biotech.jrc.it> – Společné výzkumné centrum při Evropské komisi (anglicky)

Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1, tel.: 221 811 111, e-mail: info@mze.cz, www.mze.cz
Informační centrum bezpečnosti potravin, kontakt: Olaf Deutsch, tel: 227 010 249, 607 886 278,
e-mail: olaf.deutsch@mze.cz, © 2008